

عنوان مقاله:

تحلیل محتوای کتابهای درسی مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی براساس میزان توجه به مولفه های تفکر فلسفی انتقادی

محل انتشار:

اولین کنفرانس بین المللی دانش و فناوری حقوق و علوم انسانی ایران (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

زهره گنجعلی زرنیدی - کارشناسی ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش

سعیده خجسته

نسیم سعید

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر یک پژوهش تحلیل محتوا است، تحقیق مورد نظر به منظور بررسی و تحلیل محتوای کتابهای درسی مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی براساس میزان توجه به مولفه های تفکر فلسفی انتقادی انجام شده است جامعه آماری در این تحقیق کتاب های مطالعات اجتماعی پایه سوم تا ششم ابتدایی سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ است. برای جمع آوری اطلاعات پس از مطالعات در این زمینه، سیاهه محتوای تحلیل کتب مطالعات اجتماعی تهیه شد و برای تعیین مولفه ها از پرسش نامه ذهنیت فلسفی کمیلی اصل (۱۳۸۱) نیز استفاده شد، متن و تصاویر و پرسش ها با استفاده از روش آنتروپی شانون مورد تحلیل قرار گرفتند، برای تجزیه و تحلیل آماری از روش های آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد. بعد از تحلیل کتاب این نتایج به دست آمد: از مجموع مولفه های استدلال، تفکر فلسفی کتب مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی، ۳۳/۵ درصد ساختن معیار، ۲۵/۷ درصد پیامد اعمال، ۱۶/۷ درصد رابطه بین مفاهیم و ۲۴/۱ درصد تحلیل مفاهیم است. که مولفه، ساختن معیار بیشترین درصد فراوانی را دارد. از مجموع مولفه های مفهوم سازی، تفکر فلسفی، ۱۴/۸ درصد پیوند بین مفاهیم، ۳۴/۳ درصد واقعیت نمایی، ۴۲/۶ درصد معیار سازی و ۸/۳ درصد شناخت است. معیار سازی بیشترین فراوانی و شناخت کمترین فراوانی را داشت. از مجموع مولفه های قضاوت و ارزیابی تفکر فلسفی، کتب مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی، ۴۶/۷ درصد استفاده از معیارها، ۳۱ درصد تفاوت و تشابه و ۲۵/۳ درصد تمرکز زدایی است. خرده مقیاس، استفاده از معیارها بیشترین فراوانی را دارد. از مجموع مولفه های تفکر فلسفی، کتب مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی، ۵۱ درصد بر مولفه استدلال، ۲۷/۱ درصد بر مولفه مفهوم سازی و ۲۱/۸ درصد بر مولفه قضاوت تاکید کرده است. بیشترین فراوانی مربوط به مولفه استدلال با ۵۱ درصد است. می توان گفت کتب تعلیمات اجتماعی دوران ابتدایی باعث افزایش میزان مهارت های تفکر فلسفی دانش آموزان می شود.

کلمات کلیدی:

تحلیل محتوا، کتابهای مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی، مولفه های تفکر فلسفی انتقادی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1284179>

